

Driemaandelijks tijdschrift
van Natuurpunt afdeling Mandelstreke & Kern De Reiger

Jaargang 36 nr.4 - december 2008

België-Belgique
P.B.
8800 Roeselare 1
3/5959 P608472

Door Weer en Wind

natuurpunt
mandelstreke

xx
Philippe Deprez
's-Gravenhof 7
8000 Brugge

P608472

in dit nummer

- W-Vlaanderen in 4 seizoenen
- Nieuwjaarsreceptie + Tanzania
- Kerst-nestkast-timmeractie
- Vogelfestival Damme

Zolang er sneeuw ligt

Zolang er sneeuw ligt

Winter. Elke boom, herleid
tot zijn skelet, staat helemaal los,
total loss

Slechts sneeuw doet wat verloren
is, weer bij elkaar horen,
weer bij elkaar luisteren,
maakt bomen weer tot bos

Uit: De gedichten/Herman de Coninck

Terwijl we ons over dit eindejaarsnummer buigen, in weerwil van alle koortsopstoten van onze te broeierig geworden planeet, woedt een ware premature sneeuwstorm geflankeerd door bliksem en donder. Als intro voor een ware winter kan dat tellen. Haast vergaten we dat het echt nog kon. Zo'n verse landschapssprei is zeker een nieuwigheid voor de jongsten die weer eens winterpret kunnen beleven op eigen bodem! Die betovering blijft ook voor volwassenen bestaan. Sneeuw: een harmonieus camouflagedeken dat de minder fraaie kanten van onze stedelijke omgeving discreet wegmoffelt. Hoeveel te contrastrijker lijkt nu ineens dat roodborstje, een warm pluchen bolletje, dat als mini-sneeuwruimer onder de struiken te keer gaat. Voor ons, warm achter het raam, idyl-

lisch, voor hem broodnodig. Het haast binnensmonds gemeenlijk neuriën dat hij een week geleden nog liet horen toen hij ons bij het snoeien ongegeneerd assisteerde, laat ie heel begrijpelijk achterwege. Alles nu op overleven gezet.

Ik krijg het gevoel dat veel mensen die reflex herontdekken. De vanzelfsprekendheid die plots op de helling gekomen is in de voorbije maanden, na de financiële en wellicht ook economische aardschokken. Hopelijk een voldoende teken aan de wand voor de huidige en nieuwe wereldleiders om voor duurzame maatregelen te opteren. Niet meer voor onbegrensde groei kiezen, wat gelijk staat met resoluut onze blauwe planeet op te souperen. Alvast een wensdroom voor het nieuwe jaar.

Eenzelfde wind kan ook bij ons het tij helpen keren, en waarom niet, sinds kort ook de draaiende wieken op de Thorntonbank... Zoals die bomen in het bos, een beetje meer weer mekaar kunnen vinden, gezellig bijeen, ook na de feestdagen. We wensen het jullie allemaal!

Je krijgt zeker de kans om met ons hierop te toosten in de komende maanden. **Op ieders gezondheid en dus zeker welkom op 27 december, 23 januari en 6 februari (beide laatste op een nieuwe locatie).** Waarom juist dan de koppen bijeen? We willen jullie ook nieuwsgierig maken naar momenten van "kwaliteit" om de natuur eens van binnenuit te kunnen bekijken. Tot dan!

Piet

Inhoud

Bij de voorkaft: Zolang er sneeuw ligt	pag. 1
Inhoud	pag. 1
Leden Mandelstreke scoren goed	pag. 1
Aankondigingen: Op zoek naar een nieuwe stek	pag. 2
Veerse Meer	pag. 2
Adverteerders in 2009	pag. 2
Lokale algemene vergadering NP Mandelstreke	pag. 3
Werknamiddagen op de Blankaart	pag. 4
Vogelfestival	pag. 4
Cursus natuurgids	pag. 5
Ambulancedienst voor dieren in nood	pag. 5
Internationale klimaatactiedag	pag. 5
24e Tweedehandsmarkt De Buizerd	pag. 6
90 Jaar na de Grote Oorlog	pag. 7
Natuurbeleid: Denken over natuur en technologie	pag. 8
Vorbije activiteiten: Uitstap naar Bourgoyen	pag. 9
Vorbije activiteiten van de JNM	pag. 9
Cheeees!!	pag. 10
Openbedrijvendag	pag. 11
Activiteitenkalender: De Mandelstreke	pag. 12
De Buizerd	pag. 13
Natuurbeheer: Het pad effenen voor amfibieën	pag. 15
In de put en rond de pot met de Dag van de Natuur	pag. 16
Tamme kastanje - Castanea Sativa	pag. 17
Natuurstudie: Broedresultaten Steenuil 2008	pag. 18
Vogels voeren en beloeien	pag. 18
Waarnemingen: Tuinfaeren 4	pag. 19
Herfstnieuws uit het reservaat	pag. 22
Sprokkels	pag. 23
Personalia	pag. 23
Colofon	pag. 24

Leden Mandelstreke scoren goed!

Even ter herinnering. Ook voor wie niet met domiciliëring werkt blijft in 2009 de bijdrage voor het lidmaatschap van Natuurpunt ongewijzigd. Voor € 20 is het ganse gezin lid van de vereniging. Naast onder meer het algemene **Natuurblad**, zijn hierin ook de kosten begrepen voor het ontvangen van dit plaatselijk ledenblad **Door Weer en Wind**.

Het doet ons overigens deugd dat de ledentrouw bij onze afdeling Mandelstreke zeer groot is. Landelijk kennen we een van de laagste uitvalcijfers (minder dan 10%) We willen dat natuurlijk graag zo houden!

Ondanks de start bij het jaarbegin van afdeling De Buizerd, waar onze leden in Izegem en Ingelmunster bij de nieuwe zusterafdeling konden aansluiten, zit ons ledenaantal alweer in de lift. Misschien halen we in 2009 weer de 900 leden?

Wie bij een ander afdeling lid is, kan ook ons ledenblad ontvangen door extra € 5,00 over te schrijven op 979-9627307-62 Beverenstraat 84 8330 Hooglede.

Extra publicaties als Natuur.focus en Natuur.Oriolus kan je ontvangen mits van € 8,50 (afzonderlijk) of € 14,50 (beide samen) op 230-0044233-21.

Waarom niet eens een lidmaatschap als geschenk onder de kerstboom? We hebben voor nieuwe leden welkomspakketten ter beschikking.

AANKONDIGINGEN

Op zoek naar een andere stek...

Ons ledenvergaderlokaal sinds ruim 5 jaar, De Muze in Gits, is niet meer. Terwijl je dit leest, is het hoekgebouw met de grond gelijk gemaakt om plaats te maken voor flats. Hoogdringend dus om uit te kijken naar een nieuwe geschikte vergaderruimte. We komen terug dichterbij Roeselare, langs de **Brugse steenweg nr. 354**. We zijn welkom in Café Flores (tel 051/244724), waar we gebruik kunnen maken van een gezellig zaaltje. Vlakbij vind je een zeer ruime parkeergelegenheid (handelszaken Decathlon en Vanden Borre).

De eerstvolgende ledenactiviteit die er plaats vinden zijn de **reisreportage van Tanzania op 23 januari 2009**. Op **vrijdag 6 februari** komt dr. **Johan Verbanck** er zijn natuur in **West-Vlaanderen doorheen de vier seizoenen** voorstellen, tegelijk met onze jaarlijkse LAV (lokale algemene ledenvergadering). Iedereen is er hartelijk welkom.

Veerse meer

Natuurpunt Mandelstreke gaat weer in de Krokusvakantie met de bus naar Nationaal Park Oosterschelde, meer bepaald Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland in Zeeland! Op zondag 22 februari 2009

De bus vertrekt 's morgens vroeg om 07u00 in de Meiboomlaan vóór Roularta. Terug thuis omstreeks 20u. Breng uw verrekijker (en eventueel telescoop) en een picknick mee. Stevige wandelschoenen zijn ok, laarzen moeten niet persé. Warme regendichte kledij wel.

Op het programma staan o.a.:

- Veerse Meer
- natuurontwikkelingsproject Plan Tureluur in de Prunjepolder
- Koudekerksche, Flaauwers-, Weversinlagen
- Brouwersdam

Inschrijven door storting van de juiste prijs met vermelding van het aantal personen op rekening 979-9627307-62 van Natuurpunt Mandelstreke p/a Beverenstraat 84 - 8830 Hooglede tegen 14 februari.

Graag ter bevestiging ook een telefoontje naar het secretariaat (050/347824).

dit aan de democratische PRIJZEN :
niet-leden : 25 € - leden : 15 € - JNM'ers : 10 €
- kinderen tot 14j : halve prijs, vanaf 3e kind gratis

Adverteerders in 2009

Het vierde nummer van 2008 heb je in handen, waarmee ook het jaar op zijn einde bolde. We gaan dus heel binnenkort weer de boer op om dit ledenblad ook financieel te kunnen blijven runnen. Het aantal adverteerders willen we graag gelijk houden en de advertentiekosten blijven ongewijzigd als in de vorige jaren: vb. € 100 voor een kwart pagina op de binnenzijde van het blad. We willen het advertentiedossier rond hebben eind januari 2009.

De trouwe adverteerders spreken we uiteraard eerst aan. Vanzelfsprekend zijn nieuwe adverteerders welkom, indien er tenminste nog plaats beschikbaar blijft. Even herinneren dat Door Weer en Wind een oplage heeft van 900 exemplaren en vier maal per jaar verspreid wordt in de regio Roeselare, Staden, Moorslede, Hooglede-Gits en in de plaatselijke bibliotheken. Een dertigtal ruilnummers worden verspreid in gans Vlaanderen bij andere Natuurpuntafdelingen. Natuurlijk ontvangen de adverteerders het ledenblad ook zelf.

We overwegen voor volgend jaar het ledenblad te laten drukken: dit biedt perspectieven voor vierkleurendruk binnenin, ook voor de advertenties. Afwachten dus en uitkijken naar het eerste nummer van maart 2009.

Voor advertenties en voorwaarden: contacteer Philippe Deprez of Piet Desmet. (voor mail en tel zie laatste pagina van dit nummer).

Lokale Algemene Vergadering van Natuurpunt Mandelstreke

Vrijdag 6 februari 2009 om 19u30

Café Flores – Brugsestwg 354 – 8800 Roeselare

Uitnodiging

Wij nodigen hierbij alle leden uit het werkingsgebied van onze afdeling uit, evenals alle andere geïnteresseerden die wensen aan te sluiten bij onze afdeling.

Doel

We bieden met deze vergadering de mogelijkheid aan de leden om hun mening te geven over de werking van onze vereniging en hierover mee te beslissen. Bovendien kan elk lid bestuursleden verkiezen en bepalen wie onze afdeling zal vertegenwoordigen bij de Algemene Vergadering van Natuurpunt vzw.

Wij geven een overzicht van de werking en de projecten waarvoor de afdeling zich inzet. Dit gebeurt o.a. ook aan de hand van foto's van de voorbije activiteiten.

Ook het werkingsprogramma en begroting voor 2009 worden ter goedkeuring voorgelegd aan de vergadering.

Kandidaturen

Wie zich kandidaat wil stellen voor een bestuursfunctie kan zich hiervoor melden bij het secretariaat op het telefoonnummer 050/347824 of philippe.deprez@telenet.be.

Bestuur en vertegenwoordiging in Natuurpunt vzw

Er zal moeten gestemd worden voor de helft van het bestuur, dus 7 mandaten. Om de continuïteit van het bestuur te verzeke-

zitter, penningmeester, redacteur en secretaris, worden achteraf verdeeld binnen het verkozen bestuur zelf.

Het is echter wel aan jullie om aan te duiden wie van hen de afdeling zal afvaardigen op de vergaderingen van de verschillende deelverenigingen.

Stemming

Op de stembrief staan enkel de verkiesbare bestuursleden en de nieuwe kandidaten vermeld. Daarom zijn de vooraf kenbaar gemaakte kandidaturen zo belangrijk. Momenteel zijn volgende bestuursleden uittreidend:

Cien De Roo, Ingrid Verplancke, Johan Hanssens, Peter Hantson, Piet Desmet, Ria Wyffels, Wim Marichal. Ingrid stelt haar mandaat ter beschikking van anderen.

Afsluiter: De natuur in West-Vlaanderen doorheen de 4 seizoenen.

We zijn er bijzonder gelukkig om dat dr. Johan Verbanck ons die avond meeneemt op een zeer boeiende (digitale) natuurwandeling doorheen de verschillende seizoenen in ons eigenste West-Vlaanderen.

Natuurkenner Johan ontloopte zich al vele jaren als een zeer gedreven en geduldig natuurfotograaf, ook ver buiten onze eigen

rijkdom die het IJzerbekken, de Westkust en de wijde polders te bieden hebben.

Als je bovendien weet dat hij een zeer geanimeerd verteller is, dan belooft dit voor deze avond meer dan een poëtische ervaring te worden. Een absolute aanrader, waar vele harten voor in beroering komen, dus zeker niet alleen de natuurfotografen.

Iedereen, ook vrienden niet-leden, hartelijk welkom.

De zeer verzorgde montage zal die avond ook op DVD beschikbaar zijn.

Werknamiddagen op de Blankaart Helpende handen gezocht!

De voorbereidingen van het langverwachte natuurinrichtingsproject de Blankaart lopen nu al enkele jaren maar vanaf 2009 wordt het geplande moerasherstel in de Blankaart eindelijk zichtbaar op het terrein. Na het broedseizoen beginnen de grote werken: in de omgeving van de Blankaart worden enkele zones op de schop genomen om ze zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor de terugkeer van lang verdwenen moerasvogels als roerdomp en woudaap. Wanneer, in het najaar, de graafmachines terug uit de IJzerbroeken bollen, wordt het waterpeil in de omgeving van de Blankaart permanent verhoogd. Feitelijk is het een terugkeren naar de waterpeilen van tientallen jaren geleden, een waterpeilherstel dus. Dit gebeurt uiteraard in functie van het moerasherstel en het opnieuw geschikt maken van het gebied voor leuke broedvogels als porseleinhoen en kwartelkoning. Deze werken en waterpeilverhoging zijn eigenlijk nog maar de 'fase I' van het natuurinrichtingsproject. In volgende fases wordt het Blankaartgebied nóg natter en wordt het waterpeil ook verhoogd in de rest van de broeken van Woumen en ook in de broeken van Merkem.

Het wordt leuk vogelen op de Blankaart, dat is zeker. Maar eerst moet er nog wat werk verzet worden in de 'Visputten van Kempynck', een vijvercomplex van een 7-tal vijvertjes gekneld tussen de Blankaartvijver en de natste broeken van Woumen. Het plan is om van deze beschaduwde vijvers met steile oevers 1 grote vijverpartij te maken, doorspekt met rietkragen. Vooraleer de graafmachines het grondwerk ko-

men doen, moeten alle bomen wel nog eerst gekapt worden. Natuurpunt IJzervallei organiseert hiervoor deze winter een aantal werknamiddagen zodat alles zeker tijdig weg geraakt. Helpende handen en guitige geesten zijn vanzelfsprekend van harte welkom. Wie dat wenst kan ook brandhout mee naar huis nemen en hiervoor ook buiten de geplande werkdagen aan komen werken. Hiervoor geef je wel best een seintje aan conservator Guido Vandenbroucke (0477/85.41.38) zodat alles vlot verloopt.

Heb je zin om gewoon een namiddag te komen meehelpen en meegenieten van de wintervogelsfeer? Heb je zin om je steentje bij te dragen aan het herstel van het Blankaartgebied en/of om een blokje hout terug mee naar huis te nemen? Noteer dan volgende data in je agenda:

zaterdag 20 december 2008

zaterdag 24 januari 2009

zaterdag 28 februari 2009

telkens afspraak om 13u30 aan het Blankaartkasteel te Woumen

Graag een seintje als je zou afkomen: Conservator Guido Vandenbroucke: 0477/85.41.38

Floris Verhaeghe

Vogelfestival op zaterdag 20 & zondag 21 december 2008

De romantische vergezichten langs de Damse Vaart, de unieke aanblik van de Schellemolens, de levendige herinnering aan Tijn Uilenspiegel en de wirwar van charmante straatjes bezorgden Damme een peperkoeken reputatie. Sinds jaar en dag zit Damme dan ook gebeiteld als het meest pittoreske polderdorp tussen Brugge en de zee.

Tijdens de wintermaanden strijken in Damme duizenden eenden, ganzen en noordelijke broedvogels neer in het groene polderland. Stuk voor stuk bijzonder waardevolle populaties die veel bekijks hebben tijdens het jaarlijkse Vogelfestival op zaterdag 20 en zaterdag 21 december.

Volgende activiteiten staan op het programma:

Vriezeganzen kijken

Bewonder de duizenden eenden, ganzen en noordelijke broedvogels die neerstrijken in het groene polderland rond Damme! Nadat je in 'Huyse de Grote Sterre' een bezoekje bracht aan de prachtige tentoonstelling over landschap en natuur van Damme, ben je helemaal klaar voor de 'ganzentips' van het vluchtverkeerscentrum, dat voor de gelegenheid zijn intrek neemt in de hallen van het monumentale stadhuis. Van onze medewerkers ter plekke ontvang je er tiptop informatie over de uitgelezen locaties om ganzen te bewonderen, zodat je met een rugzakje boordevol kennis het toeristentreintje opstapt dat je tot vlakbij de vriezeganzen brengt. Onderweg brengen de gidsen van Natuurpunt je heel wat bij over de vriezeganzen.

Ontdek natuurgebied Oude Stadswallen

Verken een prachtig stukje natuur tijdens een gegidste wandeling. Vertrek op de markt van Damme, telkens om 10u, 10u30, 11u30, 12u30, 13u30, 14u30, 15u, 15u30 en 16u.

Kijkplatform op de Onze-Lieve-Vrouwekerk

Beklim de Onze-Lieve-Vrouwekerk en speur de omgeving af met telescopen van op de 43 meter hoge kerktoeren van Damme – een unieke belevenis!

Fietsen in de polders

Ontdek Damme tijdens een fietstochtje. Vertrek op de markt van Damme, telkens om 14u. Boek je een weekendarrangement Vogelfestival, dan kan je het weekend lang rekenen op een gratis fiets.

Optiekbeurs & infomarkt

Vogels kijken met indrukwekkend zicht op de mooiste polderweiden doe je in de optiektent van Natuurpunt. Ideaal voor wie een aankoop overweegt!

Tentoonstellingen & voordrachten

In Huyse de Grote Sterre, in het historische stadhuis en in het schooltje van Damme krijg je, dankzij boeiende tentoonstellingen en verhelderende lezingen, een klare kijk op het reilen en zeilen van de vriezeganzen en op de fascinerende natuur in de buurt.

Cursus Natuurgids

Wil je graag verspreiden in de natuur en in staat zijn dit terecht aan anderen door te geven?

De cursus natuurgids heeft u de natuur herkennen bijgevoegd en verrijkt. Deze cursus wordt in het CVN centrumweek aangeboden door de cursus natuurgids 2008 en opgevolgd door diverse andere modules. Ervoorwaarde is een afvaardiging van een team van twee tot vier personen. Het wordt aan de cursus natuurgids, kan herhaald worden (afhankelijk van de cursus weekprogramma's). De cursus wordt op werkdagen aangeboden, waarvan twee tot drie uren worden gegeven door een ervaren natuurgids. Het wordt aan de cursus natuurgids, kan herhaald worden (afhankelijk van de cursus weekprogramma's). De cursus wordt op werkdagen aangeboden, waarvan twee tot drie uren worden gegeven door een ervaren natuurgids.

CVN

Het Centrum Voor Natuur- en milieueducatie is een erkende instelling voor volksoortkwalingswerk met volwassenaanpak. De voornaamste taak is het inrichten van cursussen over natuur en milieu. Hiervoor zorgen een landelijk team, één CVN-medewerker in elke Vlaamse provincie en de inzet van talloze enthousiaste vrijwilligers. Door middel van cursussen, wandelingen en beleidsaanpak wil het CVN een breder draagvlak creëren voor milieuzorg en natuurbehoud.

Onze cursussen

De cursus natuurgids is de meest bekende uit het aanbod. Duizenden cursisten namen hiaraan deel. Hij wordt in een driedelig traject voortgezet door de basiscursus natuurinzicht en opgevolgd door diverse vervolgmogelijkheden. Parallel aan dit traject richt het CVN een brede waaier aan thematische cursussen in. Veel is geen voorkeursverkiezing. Elke cursus kan los van alle andere gevolgd worden.

Inlichtingen

Voor vrijblijvende inlichtingen contacteert u het landelijk CVN secretariaat: Centrum Voor Natuur- en milieueducatie vzw, Appelfaanstraat 12, 2018 Antwerpen, T: 03/226 09 91, F: 03/226 09 97, info@cvn.be, www.cvn.be

Wil je ook in de toekomst op de hoogte blijven van onze cursussen? Laat het ons weten en wij zullen u gratis ons tijdschrift toe sturen.

CURSUS NATUURGIDS HOOGLEDE

Cursus Natuurgids
Hooglede 2008

Leren voor natuur en milieu

Ambulancedienst voor dieren in nood

Door het jaarlijks toenemend aantal oproepen voor één of ander dier in nood dienen we steeds meer en meer uit te rukken om vogels en andere wilde dieren op te halen binnen ons werkingsgebied, want niet iedere vinder is zelf in staat om met het dier dat hij / zij gevonden heeft tot bij ons te komen. Voor het ophalen van al deze dieren kunnen we gelukkig beroep doen op een netwerk van vrijwillige medewerkers, verspreid over de ganse provincie, die bereid zijn deze dieren in hun regio op te halen en over te brengen naar ons centrum.

Om diverse redenen willen wij ons netwerk van "ambulanciers" nog versterken! Ben jij bereid om af en toe een dier op te halen in je regio en voor verzorging over te brengen naar ons centrum?

Neem dan contact op met Katrien Werbrouck, asielbeheerder Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren Beernem vzw, Bulscampveld 8, 8730 Beernem, tel/fax 050 79 09 59, voc.beernem@vogelbescherming.be, www.voc-bulscampveld.be

Internationale klimaatactiedag 06.12.08 Brussel

Samen voor het klimaat: in solidariteit

Van 3 tot 22 december 2008 versterken de verspreidde lokale en regionale milieugroepen de hulp wereldwijd. Tijdens 19 dagen zal de aandacht uitgaan naar de klimaatproblemen, met name de klimaatverandering, maar ook naar andere milieuproblemen. Samen zullen we de wereldwijd bekende klimaatproblemen, die de wereld bedreigen, met name de klimaatverandering, aan de orde stellen. Het doel is om de aandacht te vestigen op de klimaatproblemen en de klimaatverandering, met name de klimaatproblemen, die de wereld bedreigen, met name de klimaatverandering.

De Belgische klimaatbeweging, met name de Klimaatbeweging, wil een voorbeeld worden van een netwerk van lokale en regionale milieugroepen. We vragen u om te helpen bij de organisatie van deze acties en te helpen bij de organisatie van deze acties.

De Klimaatbeweging wil de Belgische klimaatbeweging, met name de Klimaatbeweging, een voorbeeld worden van een netwerk van lokale en regionale milieugroepen. We vragen u om te helpen bij de organisatie van deze acties en te helpen bij de organisatie van deze acties.

De Klimaatbeweging wil de Belgische klimaatbeweging, met name de Klimaatbeweging, een voorbeeld worden van een netwerk van lokale en regionale milieugroepen. We vragen u om te helpen bij de organisatie van deze acties en te helpen bij de organisatie van deze acties.

Het doel is om de aandacht te vestigen op de klimaatproblemen en de klimaatverandering, met name de klimaatproblemen, die de wereld bedreigen, met name de klimaatverandering.

Voor meer informatie over de klimaatbeweging: www.klimaatbeweging.be

ACT NUW - Inzet / Inzet voor een groen België

Op 6 december 2008 zal de Klimaatbeweging de organisatie van deze acties en te helpen bij de organisatie van deze acties.

De Klimaatbeweging wil de Belgische klimaatbeweging, met name de Klimaatbeweging, een voorbeeld worden van een netwerk van lokale en regionale milieugroepen. We vragen u om te helpen bij de organisatie van deze acties en te helpen bij de organisatie van deze acties.

www.klimaatbeweging.be

24ste TWEEDEHANDSMARKT

NATUURPUNT - DE BUIZERD vzw organiseert
De gezelligste tweedehandsmarkt uit de streek

**27 en 28 februari
& 1 maart 2009**

**Zaal AVIFLORA,
Bruggestraat 128 INGELMUNSTER**

Als VERKOPER : U kunt uw goederen binnenbrengen op:

*Vrijdag 27 februari tussen 9h30 en 19h00
Zaterdag 28 februari tussen 8h30 en 11h45*

De goederen worden gratis ingeschreven en uitgesteld, u hoeft niet bij uw goederen te blijven en er dient geen standgeld betaald te worden. Na de verkoop komt u uw geld en niet-verkochte goederen ophalen en dit op zondag 1 maart tussen 18h00 en 20h00. Bij verkoop wordt er 25% van de verkoopprijs afgehouden die naar de kas van vzw De Buizerd gaat.

- Voor goederen boven de 150 € gaat bij verkoop max. 37,50 € naar de vzw.
- Wapens, levende en opgezette dieren, kledij en schoenen worden geweigerd.
- De inrichters behouden zich het recht voor om bepaalde goederen te weigeren.
- Minimum bedrag is 0,25 €. Prijszetting gebeurt per 0,25 € tot 5€, daarna gaat het omhoog per 0,50 €.
- Voor grote hoeveelheden van éénzelfde soort neem je best contact op met iemand van het bestuur.

Je kan natuurlijk ook goederen gratis afstaan aan de vzw. Indien je van plan bent dit te doen, neem gerust contact op met iemand van het bestuur.

Als KOPER : de goederen kunnen bekeken en gekocht worden :

*Zaterdag 27 februari tussen 13h30 en 18h30
Zondag 1 maart tussen 10h00 en 16h00*

Inkom GRATIS

Je neemt mee wat je bevalt en betaalt aan de kassa. Eenvoudiger kan niet.
**BRENG FAMILIE, VRIENDEN EN KENNISSEN OP DE HOOGTE VAN DEZE SFERVOLLE EN
GEZELLIGE TWEEDEHANDSMARKT**

Voor meer inlichtingen :
Debeuf Hendrik 051/31.21.62 0474/087.320
De Smet Kurt 051/30.06.73 0474/391.913
Stragier Jacqui 051/30.47.31
Of email info@debuizerd.be

Bezoek ook eventjes onze website www.debuizerd.be

Verantwoordelijke uitgever

NATUURPUNT - DE BUIZERD vzw

Bruggestraat 195
8770 Ingelmunster
Tel. 051 / 31.21.62

info@debuizerd.be

www.debuizerd.be

Fotoreportage Tanzania en nieuwjaarsreceptie

Puñje winter en even wegdromen over verre tropische bestemmingen? Het kan!

Olivier, Veerle, Wim, Katleen en Koen brengen op 23 januari verslag uit van hun trip naar Tanzania. Leuke anekdotes en prachtige beelden worden ons deel.

Deze reisreportage is de eerste activiteit die doorgaat in onze nieuw 'clubhuis'.

De feestelijke opening zetten we in de verf door alle aanwezigen een gratis nieuwjaarsreceptie aan te bieden!

Zorg dat je erbij bent en noteer nu al met stip in uw nieuwe Natuurpuntkalender:

**Fotoreportage en nieuwjaarsreceptie
vrijdagavond 23 januari, 19.30 uur
Café Flores - Brugse steenweg nr. 354**

90 jaar na de Grote Oorlog

Op 10 november was ik verdiept in een uitvoerige krantenbijlage rond de 90ste herdenking van de wapenstilstand van de Eerste Wereldoorlog, toen ik in de tuin eksters hevig hoorde tekeer gaan. Ik keek naar buiten en bemerkte liefst acht eksters in de kale lijsterbes die nog geen tien meter van mijn luie zetel verwijderd staat. Zo'n groep had ik nog nooit in mijn tuin samen gezien. Ze hielden allemaal hun kop in dezelfde richting, tegen de felle noordwestenwind in. Het was een boeiend kijkstuk, dat gepaard ging met heel wat krassend kabaal. Nooit zaten ze allemaal tegelijk stil en de ene eiste voortdurend de plaats van de andere op. Ook de kleine onderlinge verschillen in hun verenkleed vielen op. Na enkele ogenblikken vloog een van hen op, en liet zich klapwiekend meevoeren door de wind. Een voor een volgden de anderen dit voorbeeld en de rust keerde weer. Eksters (*pica pica*) zijn prachtige vogels. Door hun lange staart hebben ze zelfs iets exotisch. Toch zijn ze niet echt geliefd. In de lente gaat hun aanwezigheid in de tuin steevast gepaard met doordringende alarmkreten van alle broedende zangertjes uit de buurt. Wie dan een ekster naar zijn nest ziet terugvliegen met een naakt en spartelend mereljong in de snavel, vruchteloos achtervolgd door twee wanhopige ouders, vervloekt deze nestrover wel eens. Nu echter presenteerde het achtal zich als een sociale groep met een duidelijke hiërarchie, altijd weer communicerend in een voor ons onbegrijpelijke taal.

In tegenstelling tot de ekster kennen we de spreeuw (*sturnus vulgaris*) wel als een groepsvogel. Ook zij bemannen de lijsterbes graag, vooral wanneer haar takken tegen het einde van de zomer neerbuigen onder het gewicht van een overvloed aan rijpe bessen. Plots stort een hele groep zich op het gazon en houdt er grote schoonmaak onder de insecten en wormpjes. Voor wie nauwkeurig toekijkt, beschikken de spreeuwen zoals de eksters over een prachtig verenkleed, maar ook zij behoren niet tot de populaire vogelsoorten. Een spreeuwenwolk mag dan al spectaculair zijn om te zien, de omwonenden van hun slaappleaatsen hebben het moeilijk met hun gekwetter en de troep die zij dagelijks weer achterlaten.

Negentig jaar na de Grote Oorlog past het nog eens terug te grijpen naar de memoires van de Britse kapitein Philip H. Gosse (zie vorig nummer Door weer en wind). Hij was als

officier verbonden aan de medische dienst en verzamelde tijdens zijn fronttijd kleine zoogdiersoorten voor het British Museum. In zijn *Memoirs of a Camp Follower* heeft hij oog voor het gedrag van spreeuwen: „Spreeuwen waren altijd de eerste non-combattanten die verscheurde stroken Picardië introkken nadat onze oprukkende troepen ze hadden veroverd. Ik heb geen idee wat ze daar aantrok. Als het nu aaseters waren geweest, dan was het verklaarbaar, want voor gieren lagen er hele feestmalen verspreid. Maar spreeuwen geven de voorkeur aan fruit en insecten. Het eerste was er uiteraard niet, qua insecten waren er vliegen in overvloed en ook kruipende exemplaren, die welig tierden en zich vernieuwden op de kleding van de levenden.” Op de frontlijn „in die verschrikkelijke, van gif doordrenkte, door granaten doorploegde woestijnen” trof hij bijzonder weinig leven aan, maar hij was wel blij dat hij in Noord-Frankrijk zijn verzameling kon uitbreiden met „een zeer zeldzame ondergrondse woelmuis, *pitymys subterraneus*.”

Hoe verschrikkelijk de oorlog ook ingreep in het landschap, toch toonde de natuur hier haar weerbaarheid. Er zijn verschillende teksten bewaard van soldaten die zich hierover verbaasden. Men schreef over de leeuweriken die tussen twee bombardementen in onverwacht hun luide lied lieten horen hoog boven het slagveld. Het deed de strijders denken aan rustiger tijden uit hun prille jeugd. Tweede luitenant J. Glubb van de 7th Field Company van het Britse leger stond versteld van de verandering van de frontlijn onder invloed van de onweerstaanbare hand der natuur: „Tijdens de slag bij Arras drie maanden eerder waren deze heuvels een uitgestrekte bruine woestijn van aaneengesloten doorweekte granaattrekkers geweest. Nu waren alle hellingen bedekt met bijna tot borsthoogte opgeschoten onkruid dat het hele gebied hulde in een weelderig groen. Ik had nooit gedacht dat de natuur zo snel te werk ging. Ik herinner me vooral de streek ten oosten en westen van Wancourt, die bedekt was met uitgestrekte stukken rode klapprozen en blauwe korenbloemen, de diepste, schitterendste bloembedden die ik in lange tijd heb gezien.” Is het geen troostende gedachte dat de zwaarste bommen de allerkleinste zaadjes niet eens kunnen vernietigen?

Johan Strobbe

NATUURBELEID

Denken over natuur en technologie

De technologische droom

In het begin van de 17de eeuw schreef Francis Bacon een ontdekkingsreis naar 'het nieuwe Atlantis', een reis naar onze moderne wereld. In dit Atlantis zijn er geen grenzen aan het tot stand brengen van alle dingen die maar mogelijk zijn. De natuur is hier uitgeschakeld. Deze grenzeloze drang tot beheersing van de natuur resulteert vandaag in een regelrechte milieucrisis.

De ontwikkeling van technologie is doorheen de tijd sterk bepaald geworden door het heersende wereldbeeld. In traditionele heidense culturen vinden we over de gehele wereld verbondenheid met vruchtbare 'moeder natuur', dikwijls gesymboliseerd door de 'levensboom', die het leven op aarde mogelijk maakte. Dit respect voor de heilige natuur ging niet samen met grootschalige transformaties ervan. In het Christendom en nog later het humanisme komt de mens meer en meer centraal te staan. Voor Van Leeuwenhoek gaat het Christendom hand in hand met technologie omdat het probeerde vanuit een onderwerpingfilosofie van de natuur de mens los te maken van de aardse levensboom die in heel veel heidense culturen terug te vinden is.

In deze 17de eeuw maakten de wetenschappers Descartes, Bacon en Galilei resoluut komaf met het beeld van 'Moeder Aarde', dat vooral respect en terughouding oproep. Ook voor de Joodse filosoof Levinas (1906-1995) was Gagarin, in 1961 de eerste mens in de

metafoor van 'Moeder Aarde'	metafoor: de Aarde als 'ruimteschip'
De aarde als moeder, draagster van alle vruchten.	De aarde als ruimteschip bestuurd door milieutechnologen via milieuplannen.
De mens als deelnemer aan de natuur met de aarde als bron van alle leven.	De mens als koning van de natuur onderwerpt de aarde als slaaf. Of meer gematigd: de mens als manager of rentmeester van de aarde.
Deskundigheid voor beschermen en doorgeven van leven ligt in eerste instantie bij vrouwen.	Het ruimteschip is overgeleverd aan de deskundigheid van haar bemanning: de milieu-technologen. In de vroegmoderne visie stonden mannelijke waarden centraal.
'Het goede leven' binnen aardse grenzen.	'Overleven' op een ruimteschip.
Natuur: biotoop waarin de mens leeft.	Milieu: technotoop waarin de mens overleeft. De mens als vis in een zee van technologie.
In natuur kan de mens gemist worden.	In het milieu staat de mens centraal.
Religieussacraal wereldbeeld. De natuur is mysterieus, heilig en ondoorgrondelijk.	Van mechanistisch wereldbeeld (de natuur als machine die kan berekend en gestuurd worden) tot de aarde als 'levend organisch systeem'.
De levenskracht en heiligheid van de stoffen uit de natuur. De natuur heeft waarde op zichzelf.	De natuur wordt bekeken vanuit het menselijk nut: als leverancier van grondstoffen voor menselijke behoeften. De natuur is er voor de mensen.

Het natuurvijandige wereldbeeld dat in de loop van de 19de en 20ste eeuw zo overheersend wordt werd in de loop van de 20ste eeuw eerst verklaard vanuit de ontwikkeling van het christelijke wereldbeeld (Lynn White, 1967, geciteerd door Achterhuis). Toch wijzen heel wat filosofen erop dat de wortels van de milieucrisis vooral in het humanisme te zoeken zijn. Achterhuis schrijft: 'de meest gelezen natuurfilosofische verhandeling was van Cicero... waarbij niets bestaat om zichzelf, letterlijk alles is voor de mens geschapen'. Achterhuis citeert ook Sandra Harding wanneer ze het heeft over de opkomst van het humanisme en de verlichting en de uitsluiting van vrouwen die stonden voor passiviteit, natuur, emotie,

Het vooruitgangsgeloof tot in de jaren '60 van de 20ste eeuw

Het 'wetenschappelijk technologisch optimisme' dat in de 16de eeuw ontstond bij enkelingen groeide in de 19de en 20ste eeuw uit tot een overheersende opvatting. Toch raakte technologie moeilijk geïntegreerd in de cultuur: natuur en cultuur werden als twee radicaal verschillende dingen gezien en techniek/technologie werd vanuit de instrumentele visie benaderd.

In het 19de eeuwse burgerlijke cultuurleven wordt nog bepaald door enerzijds vooruitgangsgeloof en anderzijds de zoektocht naar een culturele identiteit die gezocht werd in romantische herinterpretatie van de Oudheid en de Middeleeuwen. Denk maar aan het Neoclassicisme, de Neogotiek ... in de kunst.

Wat kunst en design betreft werd de Eiffeltoren eind de 19de eeuw door velen ervaren als een gedrocht. Het is pas na de 'Art Nouveau' (rond 1900) dat de industriële cultuur in de vormgeving slechts gedeeltelijk doorbreekt. In het begin van de 20ste eeuw ontstaat het modernisme als avant-garde in de vormgeving om massaal in de jaren '60. door te breken.

(Wordt vervolgd ...)

Uitstap naar Bourgoyen op 23/11/08

Dit was aangekondigd als een daguitstap naar Bourgoyen te Mariakerke-Gent in de voormiddag en Molsbroek te Lokeren in de namiddag. Door de slechte weersvoorspellingen zijn we echter slechts met 2 personen vertrokken in Roeselare. We hebben nog een mooie maar frisse wandeling kunnen maken in Bourgoyen. Bovendien was onverwacht de cafetaria open in het gloednieuwe bezoekerscentrum. Ze hebben namelijk speciaal geopend voor een groep van 11 personen van Natuurpunt Antwerpen-Noord. Zo hebben we ook in het passiefhuis onze picknick kunnen opeten met een warme verse soep erbij. We moesten wel wat geduld hebben vooraleer de soep opgewarmd was.

Omdat het 's middags begon te sneeuwen, hebben we besloten om terug naar huis te rijden en dus Molsbroek niet meer aan te doen. Dit was wijselijk want weldra begon de sneeuw met bakken uit de lucht te vallen.

Maar nu terug naar Bourgoyen. Johan had zijn videocamera meegenomen en kon die al onmiddellijk gebruiken om een ijsvogeltje te filmen dat vanop een takje zat te loeren naar visjes boven een stuk van het beekje dat nog niet dichtgevroren was.

Op een wak van de anders dichtgevroren natte weide zaten wat smienten en wintertalingen.

Aan het andere eind van het gebied is nu een grote waterplas aangelegd en daarop zaten naast smient en wintertaling ook pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, wilde eend en berg-eend. Een groepje putters deed zich te goeden aan de propjes van een zwarte els.

Toen we verder in de richting van de kijkhut stapten, lichtte een tegenliggende vogelaar ons in dat we er een slechtvalk konden zien. En jawel, daar aangekomen konden we na wat zoekwerk de slechtvalk ontdekken. Hij zat midden in de natte weide rond te kijken. Doch slechts enkele seconden later vloog hij op en verdween aan de einder. Hier hebben we even geluk gehad. Als we slechts een minuut later aangekomen waren aan de kijkhut hadden we de slechtvalk gemist.

Bijna terug aan het bezoekerscentrum zaten de smienten en wintertalingen zeer dichtbij en goed belicht. Dit kon Johan niet nalaten te filmen.

Philippe

Voorbij activiteiten van de JNM

Wie de vorige Door Weer en Wind heeft gelezen, heeft waarschijnlijk het artikeltje over JNM gezien. Omdat we jullie willen blijven op de hoogte houden van wat de hedendaagse natuur- en milieujongeren zoal uitspoken, geven we jullie in iedere Door Weer en Wind een resumé van onze activiteiten. Mag dit dan mede een stimulans zijn om ook jullie kinderen naar deze fantastische jeugdbeweging te sturen, als dit al niet het geval is.

Het JNM-jaar zijn we naar goede gewoonte begonnen met een vuilnisopruimactie in Roeselare. De vele borden tegen het sluikstorten mochten niet baten, want we vonden weer een berg blikjes, bierflesjes en verpakkingen. Na een grondige studie bleek het vooral te gaan om Coca-Cola- en Jupilerblikjes. We vonden

daarenboven een hoge concentratie Martiniflessen (25!) in de Veldstraat. Hopelijk komt er een moment dat we geen vuilnisopruimacties meer moeten houden en de mensen beseffen welke schade ze aanrichten door al dat vuil zomaar op straat te gooien.

We zijn nog steeds september en waar ga je in deze periode het best naar toe? De zee natuurlijk! Zo gingen we drie weken op rij met de gewone leden (15-25) naar Heist, Zeebrugge en het Zwin om al dat overtrekkende en plaatselijke vogelgeweld te aanschouwen. De eerste keer was het behoorlijk kalm, maar zagen we toch vuurghoudhaantjes, paapjes, drieteenstrandlopers, een zwarte zee-eend en 25 overvliegende lepelaars. We maakten

van de kalmte gebruik om nog wat sprinkhanen en planten te determineren en ons languit in het zonnetje te leggen.

De tweede week fietsten we vanuit het Zwin, langs de Baai en Haagjes van Heist om te eindigen in de voorhaven van Zeebrugge. In het Zwin vlogen een vijftigtal overactieve graspiepers rond, een paar kemphanen waadden door het lage water en een ooievaar stond rustig toe te kijken vanaf de andere kant van de plas. Wanneer we verder fietsten konden we lange tijd de magistrale vlucht van twee graszangers bekijken. In Heist zagen we opnieuw de zwarte zee-eend die deze keer aan het uitrusten was op een golfbreker. In Zeebrugge tenslotte zagen we in de onnatuurlijke omgeving van rotsblokken, asfalt en omheiningen enkele tapuiten en gekraagde roodstaarten.

De derde week vertrokken we vroeg in de ochtend om enkele spetters uit het struikgewas te halen. We kwamen nog maar net uit het station of we zagen al verschillende vuur-

goudhaantjes die op een tweetal meter van ons lustig van het ene takje naar het andere sprongen. We bewonderden er verder nog twee braamsluiers. In de voorhaven keken we niet alleen naar de vogels, maar zagen we nog de speciale planten stekend looekruid en driebloemige nachtschade. Nadat iedereen zijn handen gevuld had met enkele grote haaiantanden konden we terug huiswaarts keren. Dat was natuurlijk buiten een

vroege bladkoning gerekend die we zeker, net als een tiental andere vogelkijkers, nog eens wilden bezichtigen. Na die paar weken keiharde natuurstudie was het hoogtij voor de Roessen om eens te ont-

spannen. De piepers (7-12) konden zich uideven op het Trolenfeest, een vrolijke bijeenkomst met vele knutselactiviteiten en spelletjes. De gewone leden verzetten hun gedachten op het Nazofé (Nazomerfeest) te Geraardsbergen door eerst wat beheerswerken te doen en zich nadien uit te leven op de zweele beats van enkele dj's.

Het was hoogtij dat we nog eens iets voor het milieu deden en daarom organiseerden we een activiteit rond The Big Ask en Wrap Up For Climate Change, beide projecten van Friends of The Earth. Met ondersteuning van twee mensen van Friends of The Earth plaatsten we ons aan het begin van de oostraat in Roeselare en lieten we de piepers los op de shoppende Roeselarese bevolking. Eerst maakten ze een grote krijttekening, daarna vroegen ze de mensen om kaarten in te vullen die opgestuurd zullen worden naar politici. Tenslotte beschilderden ze doekjes die zullen opgehangen worden op een milieucongres in Polen.

Na een zware schoolweek vertrokken we vrijdagavond op zoogdierweekend richting de Viroin, een van de mooiste stre-

ken in België, gesitueerd in de provincie Namen. Het weekend werd meteen ingewijd toen we op de trein plots een luide bonk hoorden. De machinist wist ons te vertellen dat we een everzwijn hadden geraakt!

De tenten in het buxusbos, het kampvuur, roepende bos- en ransuilen, overvliegende koperwieken en een goeie fles Leffe zorgden voor twee onvergetelijke avonden. Toch vroeg uit onze slaapzak ontbeten we boven de vallei die gevuld was met wolken en baadde in het zonlicht. Genieten... Nu we toch op dit hoge punt zaten profiteerden we ervan om wat te trektellen. Roeken, goudvinken, graspiepers, veel houtduiven,

koperwieken, veldleeuwieren, een geelgors en veel meer vlogen niet boven, maar langs ons. 's Avonds gingen we naar de steengroeve waar een oehoe zou zitten. Met wat brood en kaas wachtten we geduldig af. Even later zagen we de reusachtige uil bovenaan

de groeve zitten, waarna het indrukwekkende beest over ons vloog tegen het kleurenpallet van de ondergaande zon.

Het mag gezegd worden: "Rust Roest, maar Roessen Rusten Nooit!"

Tekst: Tim Vandewiele

Foto's: Tim Vandewiele, Otto, Daan Meeuwissen

Halfopen nestkast

Mezenestkast

Boomkruiper

Universele nestkast

Alle nestkasten: Leden NP: €9 / zelfbouwpakket €5
Niet-leden : €10 en € 6

Mussenhotel (alleen kant & klaar
Leden NP €20 / Niet-leden €25

NIEUW
Voedertafel, vloergrootte: 300x400
Prijs NP leden: €15 / Niet leden: €19

Cheeeees!! Een foto-impresie van een gesmaakte kaas- en wijnavond!

Open bedrijvendag

ACTIVITEITENKALENDER

Met eigen wagens vanaf hoek Meiboornlaan-Lindenstraat (Roulaarta)	Gezinsuitstap	Publieksactiviteit	Fietsuitstap
Busuitstap	Uitstapverantwoordelijke	Uitstap geschikt voor fotografen	
Lunchpakket meebrengen	Vertrekkur	gids	Leiding

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld op onze website www.natuurpunt.be/mandelstreek

Vr 5 december Lichenen op reis Peter Hanson
 Hans Vermeulen

19:30

Klein Seminarie Botermarkt

Spreading van lichenen over Europa (en eventueel ruimer); aandacht voor diverse ecosystemen en streken in Europa en de overeenkomstige lichenenflora; per ecosysteem/streek bespreking van enkele heel typische en veel voorkomende soorten; determinatiemoment

Za 6 december Klimaatdiedag Brussel Ludo Momeny

14:00

Brussel-Zuid

Zo 7 december Sophiapolder Ludo Momeny

8:30

Het nieuwe natuurgebied De Sophiapolder is het resultaat van de natuurcompensatie voor de verdieping van de Westerschelde. Oorspronkelijk verbond de Passageule het Zwin (in het westen) met de Braakman (in het oosten). Ook hier sloeg de verzanding toe en in 1786 werd bij Bakkersdam de geul afgesloten en vond een snellere verzanding plaats, waardoor er steeds meer inpoldering plaatsvond. In 1807 was de Sophiapolder, circa 78 hectare, geheel ingepolderd.

Rond 1800 werd dit gebied voor bewezen diensten aan de in Franse dienst zijnde Generaal Van Damme geschonken. Zijn zomerverblijf, het Paviljoen genaamd, zou op deze plaats hebben gestaan. De kijkhut herinnert hieraan.

In het reservaatgebied Sophiapolder-west (tussen Oostburg en Sluis) is een plas-drasgebied aangelegd met schraalgraslanden, dat zeer aantrekkelijk is voor diverse vogelsoorten.

Do 11 december Voordracht: Rudy Debruyne

14:00

Natuurfotografie

6e Jagersstraat, 4 Ism De Reiger en Dienstencentrum Patria Moorslede

Za 13 december Inventarisatie van zwammen lichenen en mossen in Mandelstreek Koen Maes

13:30

21-22 december Vogelfestival in Damme Toerisme Damme

09:30-17:00

050/288610

Za 27 december Kerstnestkastimmeractie Piet Desmet

Verbrandhofstraat 130

13:30- 16:30

Ook dit jaar kloppen we weer op en naast onze vingers om allerlei nestkasten in elkaar te steken. Schilders kunnen we ook goed gebruiken. We starten om 13u30 in de hangar van Eric Debal in de Verbrandhofstraat. Je kan best zelf een hamer of tang meebrengen. Zoals gewoonlijk houden we break met cake en choco en voor de niet-zoete mondjes een borrel.

Zo 11 januari IJzerbroeken, Woumen + komgronden van Lampernisse Cinn De Roo
 Marc Becuwe

8:30

De IJzerbroeken vormen een grote open ruimte van ong. 8000 ha natte graslanden langs de grotendeels onbedijde rechteroever van de IJzer. Het gebied strekt zich uit van de Franse grens tot Diksmuide. De IJzerbroeken liggen op de grens van polder- en leemstreek. Belangrijk is het dynamische karakter van de IJzer dat zich uit door regelmatige winterse overstromingen, die over een grote oppervlakte kunnen voorkomen.

Voor tienduizenden watervogels uit het hoge Noorden zijn de IJzerbroeken het eindstation. Daarom zijn ze internationaal beschermd als Ramsargebied en Europees Vogelrichtlijngebied. Vooral tijdens overstromingen zakken enorme aantallen smienten, wintertalingen en kolganzen af naar de ondiep overstroomde graslanden. Andere rare vogels die in het winterseizoen in klein aantal komen overwinteren zijn kleine zwaan, roerdomp, velduil en blauwe kiekendief.

Samen met de IJzervallei vormen de Komgronden van Lampernisse de grootste aaneengesloten open ruimte die Vlaanderen nog rest. De weidheid en de waterpartijen zorgen voor een grote diversiteit aan planten- en diersoorten.

Eind 1993 tekende toenmalig minister van Monumenten en Landschappen Johan Sauwens het besluit voor de rangschikking van het weidegebied van Lampernisse als beschermd landschap. De komgronden van Lampernisse vormen een typerend, historisch gegroeid landbouwgebied, een bijna ononderbroken graslandschap. Onder de oppervlakkige kleilaag, aangevoerd door vroegere zeeën, ligt hier een dikke turflaag. De zee verdween en de bodem verzakte door inklinking (uitdroging) van de turf. De vroegere kreken waren echter gedeeltelijk met zand opgevuld en bleven op hun niveau. Zo ontstond een omkering van het reliëf: hogere kreekruggen naast de lagere komgronden. Hoe lager, hoe natler, hoe meer graslanden. Door moderne drainage technieken werden de bloemrijke hooglanden van weleer tot droge, monotone grasweiden, soms ook (maï)sjakkers omgevormd.

Vr 16 januari Mossen op reis Peter Hanson
 Hans Vermeulen

19:30

Klein Seminarie Botermarkt

Spreading van mossen over Europa (en eventueel ruimer); aandacht voor diverse ecosystemen en streken in Europa en de overeenkomstige mossenflora; per ecosysteem/streek bespreking van enkele heel typische en veel voorkomende soorten; determinatiemoment.

Vr 23 januari Fotoreportage Tanzania Olivier Dochy

19:30

Flores - Brugsestwg 354

Vr 6 februari Bestuursverkiezing LAV Piet Desmet

19:30

Flores - Brugsestwg 354

Met beeldmateriaal van voorbije activiteiten + fotoreportage Johan Verbanck

7-8 februari	Vogels voeren en beloeven	
Vr 13 februari	Zwammen op reis	
19:30		
Klein Seminarie Botermarkt	Spreiding van zwammen over Europa (en eventueel ruiter); aandacht voor diverse ecosystemen en streken in Europa en de overeenkomstige zwammenflora: per ecosysteem/streek bespreking van enkele heel typische en veel voorkomende soorten, determinatiemoment.	
Zo 22 februari	Busuitstap Veerse Meer + Schouwen-Duiveland	Piet Desmet
07:00 - 20:00		

In de zomer wordt er op het Veerse Meer volop gezeld en gesurfd. Niet alleen voor recreatie, ook voor de natuur is het meer van grote betekenis. Er liggen zeventien eilanden, waaronder de Haringvleter, Aardbeienland en Lemmerplaat. Twaalf daarvan zijn voor publiek toegankelijk. De niet toegankelijke eilanden zijn rustgebieden. Hier broeden vogels als de bruine kiekendief, lepelaar en de kleine zilverreiger.

Het natuurgebied De Middelpaten bestaat uit afzonderlijke eilanden die midden in het Veerse Meer liggen. Deze onbewoonde eilanden bestaan voor driekwart uit grasland. Natuurmonumenten laat er halvinger pony's en koeien grazen. Deze grote grazers en afgewogen maai-beheer zorgen voor de juiste condities voor een gevarieerde plantengroei.

Jaarlijks komen zeker 40.000 gasten uit Scandinavië en Noord-Rusland, waaronder de middelste zaagbek, het nonnetje, de brilduiker en de smient.

We brengen een bezoek aan het nationaal park Oosterschelde met o.a. de Prunjeplolder, het grootste onderdeel van het natuurontwikkelingsproject 'plan Turekuur'.

Bij laagwater bevinden de vogels zich op de slikken en platen om zich te goed te doen aan voedsel. Veel beter kun je ze bekijken als het hoogwater is, en ze een droog plekje zoeken op de schorren of in de binnendijkse gebieden. In deze inlagen en karrevelden, maar ook in de zogeheten 'nieuwe natuur' vinden de vogels een beschutte plek.

Zo 08 maart	Cap Gris-Nez	Peter Hantson
08:00		
Za 14 maart	Determinatie in het Callenellebos	Peter Hantson
13:00	Samen met de werkgroep Zwafmos	
Zo 15 maart	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke	Piet Desmet
10:00 - 11:30		

Zo 19 april	Nationale Dag van de Aarde op de Kalkense Meersen	
Zo 26 april	Lokale Dag van de Aarde	
Zo 10 mei	Bois Joly in Ronse	Philippe Moreaux
	<i>Bois Joly</i>	
OHH 21-24 mei	4-daagse reis naar de Argonne	Wim Marichal

Wim - LM Hoornstede

Natuurpunt "De Buizerd"

Zo 14 december	Werkdag Mandelhoek
Afspraak aan de ingang om 09.00H, einde omstreeks 12.00H. Broodjes, warme soep en drank is voorzien. Info bij Jacqui Stragier (051 30.47.31) of via jacqui.stragier@debuizerdbe	
Zo 21 december	Werkdag Mandelhoek
Afspraak aan de ingang om 09.00H, einde omstreeks 12.00H. Broodjes, warme soep en drank is voorzien. Info bij Jacqui Stragier (051 30.47.31) of via jacqui.stragier@debuizerdbe	
Verkoop peperkoek en nestkasten	
Vr 19 december	Markt Ingelmunster
Za 20 december	Markt Izegem

Het pad effenen voor amfibieën

Padden hadden even goed (of slecht) de plaats kunnen innemen van de egels in de winterpoëzie. Ook in Mandelstreek willen we dergelijke slachtpartijen niet met lede ogen blijven aanzien. We laten ons dit jaar niet op snelheid pakken: in januari 2008 kregen we ineens een zeer zacht weer, wat de eerste onweerstaanbare lentekriebels bij padden uitlokte. Hals-overkop moesten we de gekende oversteekplaatsen gaan controleren, en geleidingsnetten met emmers gaan ingraven.

Daarom vergaderen we in 2009 al op **woensdag 14 januari** om 19u in het stadhuis van Roeselare (benedenzaal) waar alle medewerkers van vorig jaar en alle nieuwe kandidaat- tellers/overzetters zeer welkom zijn.

Op deze startvergadering 2009 van de amfibieënwerkgroep voor Roeselare maken we vooral concrete praktische afspraken:

- werkverdeling voor wie de netten uitzet, eventueel in samenwerking met scholen
- kalender voor de wekelijkse controles langs de verschillende paddentrajecten
- samenstelling van de controlerende teams
- afspreken digitale info over start controles (vermijden van nodeloze controles)
- gemeenschappelijke activiteit voor alle medewerkers later in het voorjaar vb. poelencontrole/bezoek aan succesvolle amfibieënprojecten in de regio/..., met zoals enkele jaren geleden een aangename verrassing.

Voor wie er nog niet eerder bij was en graag de padden/salamanders een zetje wil geven tijdens deze kwetsbare periode: de controles gaan gedurende max. 1 maand in principe elke week door: 's Morgens of 's avonds, één vaste dag per week per team. De controle/overzet en legen van de emmers duurt ongeveer een uurtje. Met 2 personen kan je meest efficiënt werken. De ganse werkwijze wordt op die infoavond duidelijk toegelicht.

In het voorjaarsnummer worden de resultaten gepubliceerd in dit blad, met tendenzen ten opzichte van voorgaande jaren.

We nemen hierin ook de gegevens van Staden op, waar reeds langer acties door leden van de milieuraad en Natuurpunt op het getouw worden gezet. Hun kerngebied ligt in Oostnieuwkerke in de buurt van de Moerasstraat met belangrijke voortplantingspoelen.

Alerte buurtbewoners verwittigden ons deze zomer over bedreigende terreinwijzigingen en kappingen in zowel de belangrijkste poel als in de zomergebieden. Deze ingreep is de doodsteek voor de plaatselijk (grootste) restpopulatie van gewone padden en Alpenwatersalamanders. Met Natuurpunt reageerden we bij de gemeente, waarna de onvergunde kappingen, graaf- en dempwerkzaamheden deze zomer werden stilgelegd. Ondertussen is de poel opnieuw uitgegraven en zijn er met de eigenaar bindende afspraken gemaakt over de natuurlijke herinrichting van het bosje.

De druk op de kwetsbare amfibieënpopulatie blijft zeer hoog, waakzaamheid is zeker geboden. Ook aan deze bedreiging, biotoopvernietiging, kunnen we met de werkgroep en alle Natuurpuntleden blijvend aandacht besteden. Tegelijk zetten we stappen om met het plaatselijk beleid duidelijke afspraken te maken over het verlenen van vergunningen en in het algemeen een betere bescherming. Dit kadert ook in ons project **biodiversiteit in je gemeente**. We volgen dit zeker op. Effenen je ook mee het amfibieënpad?

Je kan ons bereiken op:

Voor Roeselare:

milieu@roeselare.be 051/262293 of cjamin@roeselare.be

Voor Staden:

bij de milieuambtenaar: jeroen.vermeersch@publink.be 051/708201

Voor Mandelstreek algemeen:

natuur.mandelstreek@scarlet.be

Piet

Winterslaap

Zo'n egeltje, dat in november slapen gaat en dromend alles: de Sint als kreupelrijmer, de kerstcommercie en het oudejaarsgemitje, de nieuwjaarsborrels en de nieuwjaarsleuterpraat,

fantastisch toch? En wat hem verder blijft bespaard: sneeuw, ijs en hagelbuien, bibberen en rillen en carnaval... Zoiets zou u toch ook wel willen? Pas als de lente terugkomt in de loop van maart

ontwaakt hij fit en fris na bijna twintig weken. En daarna gaat hij een verkeersweg oversteken.

Jan Boerstool

Uit: Met gekleurde billen zou het gelukkiger leven zijn/samensteller Jan Van Coillie

In de put en rond de pot met de Dag van de natuur

15 november: de dertigste editie van de jaarlijkse Doe-dag van de Natuur. In ons reservaat waren we aan de helft toe, dus 15 jaar. Toeval wellicht dat we net met 45 deelnemers aan de slag zijn gegaan. Maar dat de weergoden ons evenveel jaren weer bijzonder gunstig gestemd waren is niet zomaar een geluksslag meer. Droog en ideale werkteemperatuur!

Dit betekent ook dat er bergen werk kon worden verzet. Wat geschiedde...

Voor het eerst namen we in de bufferzone rond de Kleiputten een jong beboste zone onder handen. Hier willen we naast de knotwilgenrij een hakhoutzone krijgen. Met het snoeihout werden verder takkenwallen aangelegd.

In het reservaat lieten we de rietzone ongemoeid. Op de westelijke helling tot aan de ondiepe vijverrand, een geliefkoosde plek voor heel wat warmteminnende insecten, vergrootten we de open ruimte. Ook hier verhuisde het hakhout naar enkele houtmijten,

JNMers (zie elders in dit nummer) namen de nestkastencontrole en reiniging voor hun rekening (bezetting 100% met mezenesten). Ze zorgden er ook voor dat de aanvliegroute bij de ijsvogel(nest)wand weer werd vrijgemaakt. Op enkele plaatsen hakten we ons een vlottere doorgangen

langs het wandelpad. Heel veel vrijwilligers (hm...), JNM en MOS, jong en oud, werden ingezet om het snoeihout te verhuizen, vaak tegen de steilere hellingen op, gewoon los in de armen of op wieltes richting takkenwallen.

Alsof ze het gewoon raakten, bleven de vele meerkoeten en zelfs aalscholvers op de vijvers of minstens in de buurt. De wintertalingen vluchtten tussen overhangende wilgentakken langs de oevers van de grote vijver.

Over de middag kozen we zelf voor de vluchtroute richting Vera. Haar (laatste) dampende hutsepot rond een geïmproviseerde veldkeuken kon weer iedereen overtuigen. En dan die heerlijke cake en koffie om de gaatjes te vullen. Voor de nieuwe kokkinnen wordt het niet gemakkelijk om vanaf volgend jaar haar kooktalenten te evenaren.

Maar over het recept wil Vera geen geheim maken. Dank je voor al die zeer gesmaakte cateringjaren!

Het was al haast donker toen we, nakaartend over de weer geslaagde beheersdag, op de parking verrast werden door een laag opvliegende houtsnip die deze dag, verstoppertje spelend, heeft kunnen meemaken. Een toegift met iets van een duidelijk dankjewel voor alle deelnemers!

Piet

Reiger

Smalle stille vogel
gebogen langs de waterkant
de winter kaatst grijs uit je ogen
eb en vloed schuiven fluisterend
door eindeloze krekens
een broze riethalm breekt
vogel die half luisterend
naar 't woelen van een verre vis
en halfbevoren van gemis
de snavel in de veren steekt

Hans Warren

Uit: Met gekleurde billen zou het gelukkiger leven zijn/samensteller Jan Van Coillie

TAMME KASTANJE - CASTANEA SATIVA

De Tamme Kastanje is inheems in Zuid- en Midden-Europa en Klein-Azië. De boom is nu ook ingeburgerd in het westen.

Het is een bladverliezende boom, waarvan de jonge bast glad en grijs is, maar later bruin wordt met diepe spleten. De bladeren zijn glanzend, kortgesteeld en gezaagd. De zijnerf lopen uit tot in de bladtanden. De katjes bloeien in juni. De stekelige bolsters barsten bij rijpheid open en laten hun 2 tot 3 roodbruine, grote zaden los (de kastanjes).

Op veel plaatsen in Europa geloofde men dat Kastanjabomen helende krachten hadden. Het zou een tovermiddel geweest zijn tegen rugklachten en reuma. Kastanjes werden in de broekzak gedragen tegen de jicht. Ooit stond er een kastanje met een beeldje van OLVrouw bij de Brugse Ezelspoort. Hij deed dienst als speldenboom. Men stak er spelden in tegen de wratten en de zweren.

Het hout is geschikt als meubelhout, voor buitendeuren, voor beeldhouw- en snijwerk. Veel kerken werden er vroeger mee

opgetrokken. In de wijnstroken maakt(e) men de ringen rond de vaten uit kastanjehout. Ook gebruikt(e) men kastanjehout ter ondersteuning van de wijnranken.

Tamme kastanjes waren gedurende vele eeuwen een belangrijke component van het basisvoedsel. Van het kastanjemeel werd brood gebakken. Dat gebruik is zelfs nu nog niet volledig verdwenen. De Gentse Turken rapen kastanjes in de bossen rond Latem en Deurle om er brood mee te bakken. In veel Europese steden worden in de winter gepofte kastanjes verkocht. Marrons glacés (gekookte en gesuikerde kastanjes) zijn een lekkernij. Je kan een puree of een soufflé maken.

Opgelet : Verwar niet met de Paardekastanje die niet eetbaar is. De Paardekastanje wordt, in tegenstelling tot de Tamme kastanje, in de fytotherapie gebruikt bij spataderen, zwaartegevoel in de benen, kuitkrampen, restless legs, aambeien

Rita

Recept met Tamme Kastanjes : Kastanjepastei

Benodigheden : 20 kastanjes, ontdaan van bruine schil
1 fijgehakt uitje
1 uitgeperst teentje look
100 gr champignons, in plakjes gesneden
een mespunt paprikapoeder
6 eetlepels rode wijn
200 gr gemalen walnoten
peper
zout
olijfolie

Breng de kastanjes in een grote pot aan de kook. Laat ze een kwartiertje koken en neem dan de pot van het vuur. Laat ze 1 uur weken. Giet af, maar bewaar de bouillon en hak de kastanjes heel fijn.

Doe wat olijfolie in een pan en bak het uitje, de look en de champignons. Voeg er de kruiden bij en laat eventjes sudderen. Doe er de wijn bij. Voeg de walnoten en de kastanjes toe. Doe er zoveel kastanjabouillon bij tot je een zacht mengsel hebt, niet te droog, niet te nat.

Doe alles in een vuurvaste schotel en bak ongeveer 40 min in de oven tot de pastei er mooi bruin uit ziet. Versier met jeneverbessen of laurier.

Lekker koud op de boterham of warm in een herfstschotel met bv pompoenpuree, spruitjes, gebakken champignons, veenbessen. Een waardig vegetarisch alternatief voor een wildschotel!

Smakelijk!

Rita

DESOTEC
— ADVANCED CARBON —

adsorption on the move

ACTIVE KOOL FILTERS REACTIVATIE

DESOTEC N.V. - S.A. Regeringskade 44, B-3500 Hasselt - T +32 (0)51 24 80 57 - F +32 (0)51 24 86 19 - info@desotec.com - www.desotec.com

Broedresultaten Steenuil 2008

Zoals elk jaar werd de controle op de nestkasten van Steenuil door de medewerkers eind mei begin juni uitgevoerd. Dit jaar lagen er 107 kasten klaar voor het aankomende broedseizoen.

Niet iedereen slaagde erin de nodige tijd vrij te maken hiervoor, waardoor er uiteindelijk 90 plaatsen bezocht werden. Blijven dus 90 kasten om de resultaten te berekenen. Van deze waren er 61 stuks bezet.

47 nestkasten met jongen nog aanwezig totaal goed voor 128 jongen.

7 nestkasten met eieren, waarvan een kast met 7 eieren (aantal jongen niet gekend)

7 nestkasten met uitgevlogen jongen, aanwezige steenuilen of sporen maar geen broedgeval.

Voor 2008 komt dit op 68% bezette nestkasten. Dit is maar eventjes 13% meer dan in 2007 die zonder aanwijsbare reden het slechtste resultaat gaf sinds jaren. Dit is een record aantal bezette kasten, de jaren 2005 en 2006 gaven 61% tot nu de hoogste bezetting.

Het gemiddelde aantal jongen per kast voor 2008 bedraagt 2,72.

De resultaten van de werkende jaren:

Jaar Aantal kasten Bezette kasten Gemiddelde jongen per kast

1997	60	20%	2,8
1998	105	25%	3
1999	103	28%	2,65
2000	110	45%	2,5
2001	108	49%	2,5
2002	106	55%	2,6
2003	105	56%	2,6
2004	102	58%	2,7
2005	100	61%	2,88
2006	104	61%	2,65
2007	115	55%	2,85
2008	107	68%	2,72

Vogels voeren en beloeren – Doe mee!

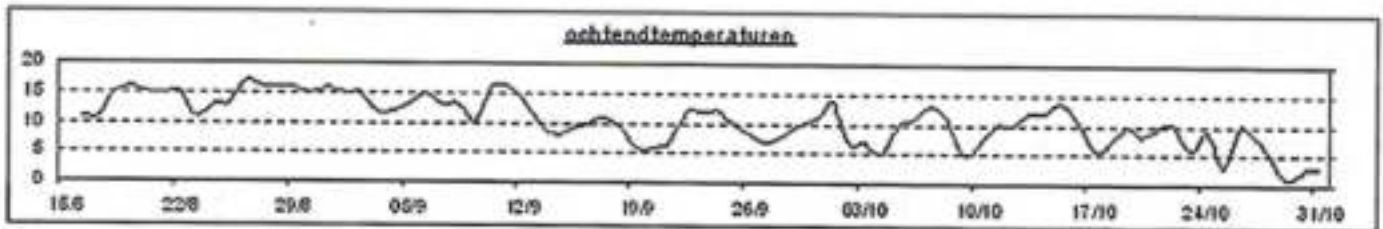
In het weekend van **7 en 8 februari 2009** organiseert Natuurpunt opnieuw een nationaal telweekend van tuinvogels. Vorig jaar telden bijna 7600 gezinnen mee. Voeder jij deze winter ook je tuinvogels en tel je mee?

De werkwijze en het invulformulier vind je op volgende bladzijde. Het invulformulier kan je terugvinden op www.natuurpunt.be/tuinvogels. Je kan er ook digitaal je waarnemingen invullen.

WAARNEMINGEN

Tuintaferelen 4

16-08-2008 - ...

Eén van mijn minder fraaie karaktertrekjes is ongetwijfeld dat ik nog altijd binnenpretjes heb als ik mijn overbuurvrouw driftig molenwiekend vergeefs zie uithalen naar één of ander vermeend gevaarlijk insect. Meestal is dat dan een simpele zweefvlieg die, zoals je wel weet, noch over bijtende monddelen noch over een stekende angel beschikt en dus totaal ongevaarlijk is. Eigenaardig genoeg verschalken veel van die weerloze zweefvliegen hun vijand niet door zich in onopvallende camouflagekleuren te hullen maar, integendeel, door zich als echte macho's te vertonen in de opvallende vormen en kleuren van wesp, bij of hommelmel. Verzet als ze zijn op stuifmeel, zijn ze in elke bloementuin - zelfs al bij minder goed weer - massaal aanwezig, vooral dan op schermbloemen maar ook op koninginnenkruid, jacobskruiskruid, vlinderstruik, en andere bloemen waarvan het stuifmeel gemakkelijk bereikbaar is. De meest dominant aanwezige soorten behoren tot het geslacht van de bijvliegen (*Eristalis*). Je kent ze zeker! Het zijn onder meer die forse bruinzwarte hommelmachtige zweefvliegen die je dikwijls roerloos op een vaste plaats ziet hangen. Mooier gekleurde exemplaren zijn deze met een wespenetekening zoals de pendelzweefvliegen (*Helophilus*), die herkenbaar zijn aan de lengtestrepen op het borststuk, en de bandzweefvliegen (*Syrphus*) die op hun achterlijf gele doorlopende dwarsbanden hebben. Dat je niet groot moet zijn om mooi te zijn wordt bewezen door het opvallend slanke van kop tot staart in het geel geverfde langlijf (*Spaerophoria*) en de terrasjeskommazweefvlieg (*Eupeodes corollae*)... Wie zeg je? Die laatste heeft inderdaad kommaatjes op het achterlijf en is effectief te lokken met een pilsje of geel limonaadje... vandaar allicht die wat bizarre naam. Bij de meer robuuste soorten herken je gemakkelijk de halve maanzweefvliegen (*Scaeva*) aan hun... halve maantjes maar die zijn wel minder frequent te zien dan de zeer opvallende doodshoofdzweefvlieg (*Myathropa florea*). Die sinister klinkende naam dankt deze soort dan weer aan de tekening op het borststuk die aan een doodshoofd zou doen denken... Enige verbeelding is hierbij wel gewenst. We blijven nog even in deze horrorsfeer vertoeven. Ken je de hoornaar? Welnu, deze vervaarlijk uitzienende wesp, waarvoor iedereen toch wel een ommetje maakt, heeft een dubbelganger, maar dan in de vorm van een onschuldige zweefvlieg: de stadsreus (*Volucella zonaria*). Op zijn paspoort lees ik: 2 à 2,5 cm lang, brede gele en zwarte strepen op het achterlijf, bruin borststuk, een trekker soort, niet schuw en bijna elk jaar wel een paar keer in mijn tuin te zien, in sommige boeken ook hoornaarzweefvlieg genoemd. Sorry, in al mijn ijer vergat ik bijna dat rossig of diep bruin gekleurde zweefvlieg te vermelden waarvan de streepjes op het achterlijf dubbel gelijnd zijn en dat het gehele seizoen opvallend aanwezig is: de snorzweefvlieg (*Episyrphus balteatus*). En omdat je nu toch al tot hier

gelezen hebt nog dit extraatje: de snuitzweefvlieg (*Rhingia campestris*): Dat is er eentje met een lange snuit (sic)... en hiermee is dat verhaaltje uit.

September. Bloemen verwelken. Opdracht vervuld. De planten spenderen nu al hun energie aan de zaadproductie. En hoe! Te veel is nog niet genoeg... onver'zadig'baar. Om het even of ze dat nu in een doos, dop, peul of hauw voor mekaar krijgen, altijd wordt er een overvloed aan potentiële nakomelingen aangemaakt. Wilde planten hebben zelf wel voldoende knowhow in huis om zich daarmee in mijn tuin (en zelfs daarbuiten) blijvend te handhaven, de cultuurplantjes daarentegen kunnen dat niet zonder mijn helpende hand. Ze kunnen op mij rekenen! Ik ruil met plezier menige middagpauze in voor een speurtocht naar zaden die 'à point' zijn. Alle technieken om het zaad te garen zijn geoorloofd: Schudden, plukken, nijpen, persen... naargelang de soort. En het bewaren? Hoewel mijn huisgenoten het meesmuilend (of is het meewarig?) over 'zijn spermabank' hebben ben ik nog altijd trots op de door mezelf ineengeflanste aaneengeplakte constructie van vier luciferdoosjes op een rij, acht hoog, waarbij elk laadje van het flatgebouw keurig geëtiketteerd is met de identiteit (naam en geboortjaar) van het zaad. Waar ervaren botanici elke plant op naam kunnen brengen aan de hand van blad- of bloemvorm kan ik mijn tuinplanten op naam brengen, louter voortgaande op de vorm van de zaden. Je hebt ze in alle maten en vormen: Klein en kleiner zoals bij vingerhoedskruid en lobelia of groot en groter bij zonnebloem en Oost-Indische kers, ronde bolletjes bij klapperrozen, platte schijven bij judaspenning, gekrulde vruchten bij goudsbloemen, hoekige glanzende steenkoolzwarte blokjes bij prei... Allemaal schitterende juweeltjes. Dit verhaal heeft wel niet altijd een happy-end. Zo gebeurde het al een paar keer dat mijn bijeengespaarde bonenzaden na de winter al-

lemaal perfect ronde gaatjes vertoonden. Hiervoor tekenden de larven van de bonenkever die de vrucht in de kiem, of liever, de kiem in de vrucht hadden gesmoord. Nog zó eentje? Vertrekkende van eigen zaad kweekte ik enkele jaren terug een perkje wortelen. Het loof oogde schitterend maar de penen waren... spierwit. Zou de reden kunnen geweest zijn dat hun bloemen bevrucht werden met het stuifmeel van wilde peen?

Net als 'kat en muis' of 'koek en ei' vormt 'tuinieren' voor mij een vanzelfsprekende associatie met 'koken'. De band tuinman-kok is al meteen af te lezen van de eerste regel van ons dagmenu: Tomatensoep, bereid met groenten uit eigen tuin. Pottenkijken toegelaten. Start! Eerst het vuile werk. Wortelen uitspitten, wassen en pellen. Dat pellen vergt de vaardige hand van de chef want die worteltjes zijn geenszins etalagemodellen maar eerder scheve, kromme, drie- of meerpotige exemplaren. De pas geogoste pastinaak is aan de basis van zijn loof wel wat geplaagd door een bladluizenkolonie maar voor de rest gaaf en ook de verse naar anijs geurende venkel is, afgezien van een paar littekens door slakkenvraat, meteen klaar voor verdere behandeling. Ik haal er nog 3 grote ajunnen (of 6 kleintjes) en één (twee) courgette(s) bij uit mijn ruime voorraad. Om de smaak wat pittiger te maken reken ik op enkele takjes gele selder waarvan de blaadjes jammer genoeg wegens roestaanslag niet meer bruikbaar zijn. Tijd nu voor de eigenlijke bereiding van de soep voor 14 personen (of voor 2 personen 7 dagen lang): We starten met 3 liter water en verdelen dat in twee gelijke porties. Alle groenten fijn hakken en ongeveer 4/5 daarvan eerst wat laten stoven in olie, daarna gaar koken in die eerste portie water en tenslotte het allegaartje mixen. Tezelfdertijd wordt de rest van de groenten ongemixt gaar gekookt in het andere water en daaraan worden smaakmakers als laurier, bouillon, peper en wat kruidenmix uit het potteke van de chef toegevoegd. Tussendoor niet met de vingers zitten draaien! Aangezien er momenteel grote aanvoer is van aperitief-tomaten vanuit de tuin moet er op geen tomaatje gekeken worden. We nemen er een klein half kiloortje van, laten die kortstondig koken, pletten of mixen ze om er vervolgens de vellen samen met het merendeel van de zaadjes uit weg te zeven. Kleets de drie

kommen met ingrediënten nu maar bijeen en laat het goedje, nu aangegroeid tot 4 liter, nog even goed doorkoken. Smakel... Wacht even! Ik moet nog die bieslookpijpjes snipperen en in de pot kieperen. Of had je liever ook nog wat peterse lie er bovenop? Tot hier dit smakelijk tafelfreeetje. (Ik mag er niet aan denken dat ik vandaag in de buurt van Fleurus met het gelekte radioactief jodium zou wonen...)

363 dagen van het jaar kan ik zorgeloos genieten van mijn tuinvijver. Twee dagen niet dus en vandaag is dat er één van. De dag begint nochtans aangenaam met het maaien en kortknippen van oeverplanten. Ik ontzie daarbij het wielweb van een kruisspin, laat het toefje met het horizontaal uitgespreid donzig web van die trechterspin onaangeroerd, zie hier een grasmotje wegschieten en ginder in het niets verdwijnen, een bruine randwants moeizaam balanceren op een zuring, een salamander zich nog dieper verstoppen, een bladluizenkolonie met melkende mieren op boerenwormkruid en... wat springt daar weg? Een sprinkhaan natuurlijk! Ze verstoppt zich - meedraaiend met mijn bewegingen - achter een te dunne pitruustengel. Stop! De werken stilleggen! Dat is geen gewone veldsprinkhaan! Het is er eentje met immens lange voelsprietten en een lange rechte legboor... volgens mijn boekje een zuidelijk spitskopje. Inderdaad, een zuidelijke soort die zich noordwaarts heeft verspreid... waar hebben we dat nog gehoord? Volgende klus: Potplanten die uit hun potten dreigen te barsten moeten uitgedund worden. Hard labeur! Eerst de loodzware potten op het droge sleuren, dan de wortelkluwens uit de potten wringen en het wortelgestel scheuren, of beter gezegd, afzagen met een kloeke schrijnwerkerszaag. Intussen zijn mijn kleren natuurlijk al drijfnat geraakt en ben ikzelf van kop tot teen bespot met modderspatten maar ik heb er de tijd niet voor om daar op te letten, gezien ik voortdurend aandachtig moet uitkijken naar meegekomen kriebelbeestjes die zo vlug mogelijk weer in de vijver willen spartelen. Laatste bedrijf: Dreggen met de blote handen in de vijver om de plantengroei in te dijken. Daar de stengels van waterpest of aarvederkruid gemakkelijk afbreken is het geraden om de planten zo laag mogelijk vast te pakken om enig resultaat te boeken. Langs de boorden is dat geen probleem maar bij de diepere gedeelten in het midden van de vijver is dat enkel mogelijk door de vijver te overbruggen met een paar balken waarop ik dan buikschuivend voor- en achteruitkrabbel met de armen tot over de okselholte in het water om te graaien in de overtollige planten. Intussen maar hopen dat ik niet toevallig een wants of kever of ander stekend, bijtend of glibberig ding te pakken heb. Voilà, ik ben ruim halverwege de werkzaamheden. Genoeg

voor vandaag. De rest is voor die andere dag van het jaar die ik nu weer zo ver mogelijk voor me zal uitschuiven onder de mom van 'gefaseerd maaien beperkt de verstoring'.

Nog vóór de eerste reeks van deze tuinaferelen in dw&w verscheen kreeg ik al vanwege de heren van de redactie meteen de waarschuwing mee dat het niet voortdurend over libellen mocht gaan. Welnu, het heeft me geen enkele moeite gekost om dit verlangen in te willigen om de eenvoudige reden dat de libellen aan mijn vijver in 2008 maar magertjes hebben gescoord. Het begon nochtans allemaal veelbelovend in het voorjaar met het bezoek, en dat voor het eerst in tien jaar, van een vuurjuffer en van een platbuik. Ook een koppel azuurwaterjuffers was een tijdje te gast met alles er op (copulatie) en er aan (eiafzet). Grote keizerlibel en kleine roodoogjuffer zag ik wel een paar keer aan de vijver maar meer dan een kortstondig 'over en out' was dat niet. Mijn vaste cliënteel, adulte lantaarntjes en bruinrode heidelibellen, waren wel weer meerdere dagen rond de vijver aanwezig (respectievelijk 27 dagen en 25 dagen) maar hun aantallen konden dit jaar toch niet tippen aan deze van voorbije jaren. En ja, ook de paardenbijter zag ik een paar keer jagen in de buurt van de vijver. Daarmee is, wat de libellen 2008 betreft, de kous af. Dramatisch? Ik hoop van niet! Ik troost mezelf met de gedachte dat deze insectenorde, die in haar lange voorgeschiedenis nog live de uitsterving van de dinosaurussen heeft meegemaakt, al wel moeilijkere obstakels overwonnen heeft dan dat Vlaams kwakkelzomertje van bij ons. Om toch iets positiefs te zeggen: Deze zomer noteerde ik, gespreid over 21 dagen, de geboorte van 38 roodbruine heidelibellen aan mijn tuinvijver... Maar dat is natuurlijk eerder een pluim op de hoed van de libellenkoppels uit 2007.

De laatste dagpauwoog in mijn tuin staat genoteerd op 10 oktober... voor de voorlaatste moet ik al terugbladeren naar 28 juli. Dat is zoveel als zeggen dat 2008 geen hoge toppen zal scheren in de vlinderannalen. De twee dagen echte zomer van eind augustus en de milde, maar toch frissere, september- en oktobertemperaturen konden de schade enkel beperken. Verder onthoud ik me van commentaar en laat ik liever de cijfers in de tabel voor zichzelf spreken. Wil er rekening mee houden dat de piekaantallen van gehakkelde aurelia en atalanta werden opgedreven door een kortstondig aanbod van (over)rijp fruit.

Een klapke slaan met de achterbuur of plantjes uitwisselen met de collega-tuinder van een paar huizen verder... Tuinieren, dat is meer dan werken met je handen. Tuinieren, dat is ook... je oren laten werken zoals luisteren naar de plaatselijke tamtangeluiden van de kerkklokken die blijde en droevige gebeurtenissen verkondigen, de slagen meetellen als die klokken het uur slaan, het geronk van de stadsbus herkennen als die ergens in de buurt voorbijrijdt, weten dat het oostenwind is omdat je enkel dan dat treingeratel kunt horen en weten dat het vandaag woensdag is omdat je de bel van de soepkar hoort rinkelen... een mix van geluiden, waarmee je zo vertrouwd bent dat je het meteen 'hoort' als je ze niet hoort. Tuinieren, dat is ook... je ogen laten werken. Gezien een tuinman, bij wijze van spreken, altijd met zijn neus in de grond zit te wroeten ziet hij heel wat soorten 'aardbewoners' waarvan de 'gewone' burger zelfs het bestaan niet vermoedt, vindt hij eitjes van insecten op hun waardplant, merkt hij de frêle paddenstoeltjes op die groeien op de brokjes half vergane hakselhout (met dank aan Jimmy Desmet voor het op naam brengen ervan), verplaatst hij de tientallen rupsen van groot koolwitje alle naar de zelfde spruitkoolplant, vindt hij hooiwagens die schuilen tussen de vergeelde bladeren van bonenstruiken, ontdekt hij de oormormen die in de bloemblaadjes van dahlia's verdoken zitten, ziet hij hoe langpootmuggen met moeite een paar meter verder geraken op die twee smalle vleugeltjes van hen, kijkt hij naar de spartelende muggenlarven in dat beetje water in die oude emmer en stelt vast dat onder diezelfde emmer een slak een hoopje ronde witte parelletjes heeft gelegd, vindt hij mieren onder een omgekeerde bloempot en verbaast hij zich over de snelheid waarmee die mieren na verstoring hun poppen in veiligheid brengen, staat hij stil bij het uitzwermen van een mierenkolonie bij zwoel weer maar

ziet hij dat hoog in de lucht ook de meeuwen en spreeuwen die verhuis weten te appreciëren en linksrechtslinks happend een miertje meepikken. Tuinieren tenslotte, dat is ook - althans volgens van Dale's woordenboek - een tuin verzorgen en zo iets is natuurlijk heel saai als je pietpeuterig zit te speuren naar het kleinste sprietje onkruid dat zou durven opduiken tussen je tuinplanten, als je niets gunt aan meegenieters die al eens een gaatje in een blaadje durven knagen of een bloemknopje naar de knoppen helpen, als je elk afgevallen boomblaadje angstvallig wegzuigt, als je meteen de grote spuit bovenhaalt als dat mosje het aandurft om in je gazon te kamperen, etc, etc...

Losse flodders. Nachtvinders in augustus: Op kop natuurlijk de gamma-uil (*Autographa gamma*) maar ook de aangebrande spanner (*Ligdia adustata*) die aan het keukenvenster (buitenkant!) plakt, de plakker (*Lymantria dispar*) met zijn brede gevoerde antennes die zich in de serre schuilhoudt, de prachtig getekende agaathvlinder (*Phlogophora meticulosa*) verdoken in een bloembak, de kolibrierende kolibrievlinder (*Macroglossum stellatarum*) zuigend aan de bloempjes van de vlinderstruik, een onhandig vliegende gele mot die landt in een cipres en zich bijna onzichtbaar maakt door haar mooi gekleurde achtervleugels te bedekken met de dof gekleurde voorvleugels, een huismoeder (*Noctua pronuba*) dus en tenslotte nog dat afgeleefd uiltje waarvan het vleugelmotief zodanig afgesleten is dat zelfs Kurt De Smedt er geen naam durft op plakken. Vogels in september: De ochtenden zijn frisser en de vogels komen al wat dichterbij huis om voedsel te zoeken of pootje te baden. De vlasvinken hebben de zonnebloemen al gevonden, de mezen speuren naarstig

de blaadjes van berk en kastanjes af, er is zelfs al een tiftjaf op bezoek... Is er al trek misschien? Ik zou denken van wel want ik zie, om precies te zijn, op 19 september om 11.05 uur in de verste uithoek van mijn tuin een zich ongewoon gedragende vogel... Een dr... aai... hals?? Een draaihals!! Het ligt niet in mijn aard om te pronken met deze uitzonderlijke waarneming noch om enige naijver te stimuleren onder de vogelfreaks van mandelstreek. In het andere geval had ik op zijn minst DRAAIHALS met hoofdletter of draaihals onderlijnd en in vetjes genoteerd. Mocht er desondanks toch iemand onder u zijn die mijn integriteit in twijfel trekt dan kan ik hier nog aan toevoegen dat er van die waarneming foto's bestaan die, hoewel schimmig, toch duidelijk genoeg waren om de grote vogelsmurf van mandelstreek te overtuigen van de echtheid van mijn waarneming. Oktober: Als je niet gemerkt hebt dat de roodborst terug is, als je de verkleuring van de bladeren niet hebt bewonderd of het knisperen van de gevallen bladeren onder je voeten niet hebt gehoord, geen kastanjes hebt geraapt of noten gekraakt dan kan ik je alleen nog meegeven dat mijn andijvieperkje er vandaag schitterend bijstaat, dat mijn witloofwortels gerooid en ingekuld zijn, dat mijn spruitjes amper knikkergrootte bereiken hebben en dat mijn snoeimateriaal aan-de-lijn-klaar staat te wachten op het startschot. Ik zal het verder, om niet in herhaling te vallen, maar niet hebben over die Aziatische gastarbeiders in mijn slaapkamer. Wie daar persé toch iets over wil lezen verwijs ik gaarne naar pagina 19 van Door Weer en Wind, jaargang 36, 2008 nr. 1.

... - 31-10-2008

Jacques Vanderhaeghe

Herfstnieuws uit het reservaat

Met deze nieuw rubriek willen we, zonder hooggespannen ambities, in enkele flitsen het wel en wee in het reservaat belichten. Heel recent is een herwerkte folder over het reservaat en de aangrenzende bosgebieden (Domeinbos, Sterrebos, Speelbos, ...) verschenen. Naast een korte natuurhistorische beschrijving van de verschillende gebieden, vind je er een handige kaart met wandel- en fietsmogelijkheden. Je kunt die gratis verkrijgen bij de milieudienst van Roeselare, of op activiteiten die we met Mandelstreek organiseren.

Tijdens de herfstmaanden sprokkelden we een handvol waarnemingen, waarvan een greep volgt. Akkoord, niet steeds de spectaculaire soorten, maar wel vaak met groot spektakel om ze in hun natuurlijke doen aan het werk te zien. Eind augustus hadden we nog een paar honderd wilde eenden die er in veilige omstandigheden kunnen ruïen.

Door de zachte, droge septembermaand waren insecten langer actief. Op 17 september lieten bruinrode heidelibellen (eiazetend) paardenbijters, lantaarntjes en houtpantserjuffer zich nog zien. Weinig vlinders, wel groot koolwitje en bont zandoogje. Verder Aziatisch(exoot) en zevenstippelig(inheems) lieveheersbeestje. (J. Vanderhaeghe)
Bij een gidsbeurt op 21/9 ruim 25 vissende aalscholvers, minstens 30 wintertalingen en verder slobend mannetje, sperwer en zingende tiftjaf.

In oktober was het reservaat een dagelijks pleisterplek voor buizerd. De aantallen rustende en voedselzoekende aalscholvers blijken nog toe te nemen, meer dan we in vorige jaren haalden.

Idem voor november, met nu ook opvallend veel (25) meerkoeten, zeker voor dit ingesloten gebied. Resultaat van een zeer geslaagd broedseizoen? Er hadden 3 koppels gebroed. We zien nu weer regelmatig 2 dodazzen: in het voorjaar was er alvast een baltsend koppel. Verder als predatoren nog steeds buizerd en sperwer.

Op de beheerswerkdag (15/11) hoorden we nog keep, rietgors, grote bonte en groene specht naast trek van vink en graspieper. Te midden de vele wintertalingen ook 3 slobenden. Een rosse vleermuis en houtsnip waren bij valavond te zien. Tijdens de bezoeken ook regelmatig melding van ijsvogel, hoewel minder dan in het vorig najaar. Benieuwd wat de winter zal opleveren.

De conservator

Sprokkels

01/09	Roeselare	Turkse tortel als raamslachtoffer en ontredderde sperwer	
08/09	Roeselare centrum	Ijsvogel in dreef van het College	Piet
	Roeselare	Boomvalk op jacht langs grote ring	Philippe, Piet
14/09	Oostnieuwkerke	Bruine kiekendief (juv of wijfje) op jacht boven maïsveld	Piet
20/9	Roeselare	2° geslaagd broedgeval van dodaars met 4 donsjongen op de Mandel	Luc Thery
27/9	Oostnieuwkerke	sijsjes op trek, watersnip in nat weiland	Piet
29/9	Roeselare	Grote gele kwik bij Mandelsluis	Piet
08/10		Witgatje (s'avonds) overtrekkend	Piet
14/10	Roeselare	Zwarte mezen en sijsjes in tuin	Piet
25/10	Roeselare	Zwarte roodstaart	Piet
5/11	Roeselare	Rode wouw op trek, lastig gevallen door zwarte kraai.	Piet
9/11	Roeselare	Gemengde groep van zwarte, pimpel en staartmezen	Piet
23/11	Roeselare	Houtsnip in tuin	Piet

Personalialia

Op 4 september werden Ingrid en Ludo Momerency-Verplancke grootouder van kleinzoon Roan. We delen in hun vreugde en die van de prille ouders Emmely en Jeffrey De Bruyne-Momerency.

Proficiat ook aan Bart Maes (Natuurpunt De Buizerd) en Elizabeth Wiels bij de geboorte van hun zoon Pepijn op 5 oktober.

Op 16 oktober overleed Godelieve Kindt-Majoor, moeder van Johan Plouvier.

Op 29 november overleed Roger Hantson, echtgenoot van Liliane Bethune en vader van Peter

We bieden beide families ons medeleven aan en wensen hen veel sterkte toe.

Parketvloeren

Desimpelaere

fabrikant van massief parket

ZWAAIKOMSTRAAT 27

8800 ROESELARE

TEL: 051 20 09 64 FAX: 051 22 98 7

alle digitale en analoge
zwart-wit en
kleurkopie opdrachten

KOPIE DELEYE
FOTOKOPIE - SNELDRUKKERIJ

polenplain
roeselare
051/24 03 10

Bestuur Mandelstreek:

voorzitter:	Piet Desmet	Verbrandhofstraat 156, 8800 Roeselare	051/225 852	natuur.mandelstreek@gmail.com
ondervoorzitter:	Wim Marichal	Kraaiaard 22, 8800 Roeselare	0476/307 762	wim.marichal@telenet.be
secretaris:	Philippe Deprez	's Gravenhof 7, 8000 Brugge	050/347 824	philippe.deprez@telenet.be
penningmeester:	Ingrid Verplancke	Beverenstraat 84, 8830 Hooglede	051/225 280	ingrid.verplancke@telenet.be
redacteur:	Koen Maes	Beulhoutstraat 50, 8650 Hourthulst	051/727 001	koenmaes_@hotmail.com
bestuursleden:	Cien De Roo	Zuidbroekstraat 11, 8600 Woumen	051/502 346	barth.verhaeghe@telenet.be
	Willy De Ruyter	Bloemgatstraat 7, 8760 Meulebeke	051/697 796	willy.de.ruyter@telenet.be
	Johan Hanssens	Heulestraat 54, 8860 Lendeledede	051/309 199	johanhanssens@fulladsl.be
	Johan Plouvier	Klokkeputstraat 93, 8800 Roeselare	051/226 678	johan.plouvier@fulladsl.be
	Herman Soenens	Wallemeers 28, 8800 Roeselare	051/208 608	
	Koen Vandepitte	Klijtgeweg 30, 8830 Gits	051/727 257	vandepitte.koen@skynet.be
	Ria Wyffels	Warandestraat 18, 8820 Torhout	050/211 392	riawyffels@yahoo.com
communicatie:	Peter Hantson	Oekensestraat 138, 8800 Roeselare	051/203 063	peter.hantson@skynet.be
voorzittergroep:	Ludo Momerency	Beverenstraat 84, 8830 Hooglede	051/225 280	ludo.momerency@telenet.be
conservator:	Jacqui Stragier	Ardooiestraat 55, 8870 Izegem	051/304 731	jackie.stragier@debuizerd.be

Bestuur kern De Reiger:

voorzitter:	Jean-Pierre Vandamme	Procureurstraat 15, 8890 Moorslede	051/771 213	jeanpierrevandamme@skynet.be
secretaris:	Mathieu Foré	Meulebrouckstraat 7, 8890 Moorslede	051/770 061	mathieu.fore@lin.vlaanderen.be
bestuursleden:	Filip Cardoen	Breughellaan 2, 8890 Moorslede	051/770 159	info@filipcardoen.be
	Bart Debaes	Onledegoedstraat 42, 8800 Roeselare	051/229 088	bdebaes@yahoo.com
	Peter Goossens	Elzerijstraat 23, 8890 Moorslede	051/249 448	
	Peter Donck	Nettingstraat 2, 8890 Moorslede	0497/450 811	peterdonck@telenet.be

Bankrekening van Natuurpunt Mandelstreek: **979-9627307-62** p/a Beverenstraat 84, 8830 Hooglede

Vergaderlokaal: Café Flores Brugsesteenweg 354 8800 Roeselare 051/244724

Website: www.natuurpunt.be/mandelstreek

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganse gezin = €20 (tijdschriften DWW 4x en Natuurblad 4x)

op rekening **230-0044233-21** van Natuurpunt vzw - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften: Natuur.focus (4x) en Natuur.oriolus (4x) = elk €8,5 of samen €14,5

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €5 op **979-9627307-62**

Nestkasten voor kleine holenbroeders te koop voor €9 (in zelfbouw pakket voor €5)

Mussenhotel voor €20

Vleermuizenkast aan €12,50

(info bij Ludo Momerency)

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelhoek

(vanaf €30 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening **293-0212075-88** van Natuurpunt

Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3576, Mandelstreek".

Giften voor Vogelwerkgroep Mandelstreek

(vanaf €30 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening **230-0524745-92** van Natuurpunt Studie vzw, met vermelding "VWG Mandelstreek - project 2423".

Werken mee aan dit nummer:

Piet Desmet, Johan D'hoenen, Koen Maes, Wim Marichal, Johan Strabbe, Jacques Vanderhoeghe, Tim Vandewiele, Ria Wyffels, Peter Hantson

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen 1 februari

Dit tijdschrift is gedrukt op gerecycleerd papier.

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAIENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN

Algemene Bouwonderneming

Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
fax 051 21 14 59